

Районування природних ландшафтів, їх відображення на картах.

Мета: формувати в учнів знання про одиниці фізико-географічного районування; з'ясувати наукове та практичне значення фізико-географічного районування; визначити принципи відокремлення одиниць фізико-географічного районування на території України; формувати практичні навички роботи з картою фізико-географічного районування.

Обладнання: фізична карта України, карта ландшафтів України, мультимедійна презентація, підручник

Тип уроку: засвоєння нових знань.

Основні поняття: Фізико-географічне районування, фізико-географічна країна, фізико-географічна зона, підзона, провінція, область, район, антропогенні ландшафти.

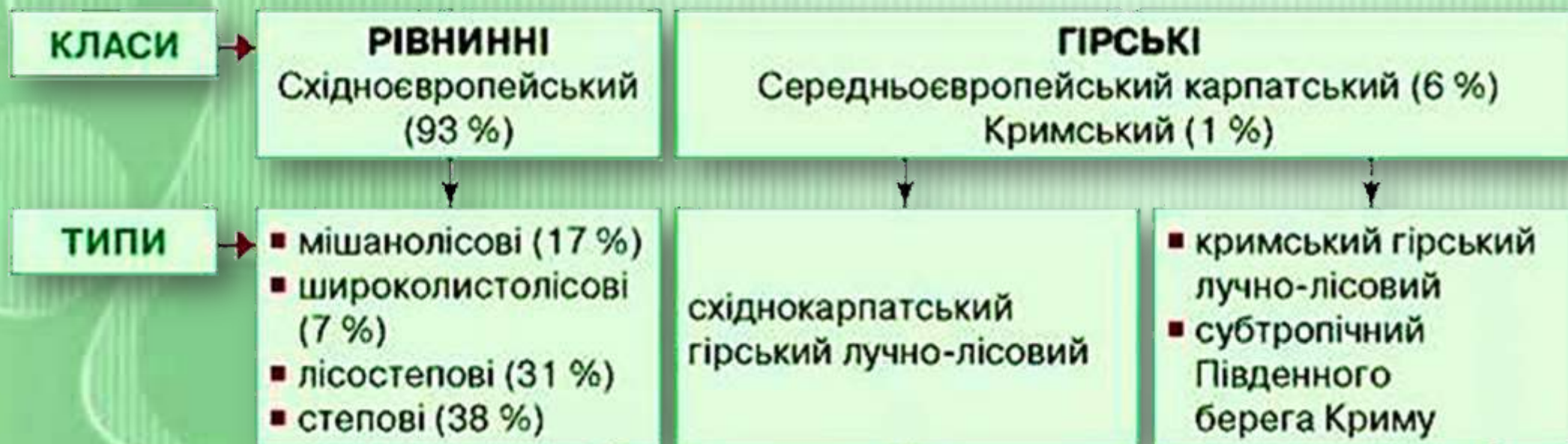
Перегляньте відео:

<https://www.youtube.com/watch?v=jo24wvgjHyM>

<https://www.youtube.com/watch?v=AEZMooJITwg>

Пригадайте

- **Що таке ландшафт?** — це територіальні комплекси, що являють собою порівняно однорідні ділянки (сегменти) географічної оболонки, які є результатом складної й тривалої взаємодії природних компоненті
- **Які класи та типи ландшафтів є в Україні?**

Поняття про районування природних ландшафтів

Фізико-географічне районування

— це система територіального поділу земної поверхні, який ґрунтується на виявленні системи підпорядкованих один одному природних ландшафтів (країн, зон, підзон, провінцій, областей, районів)

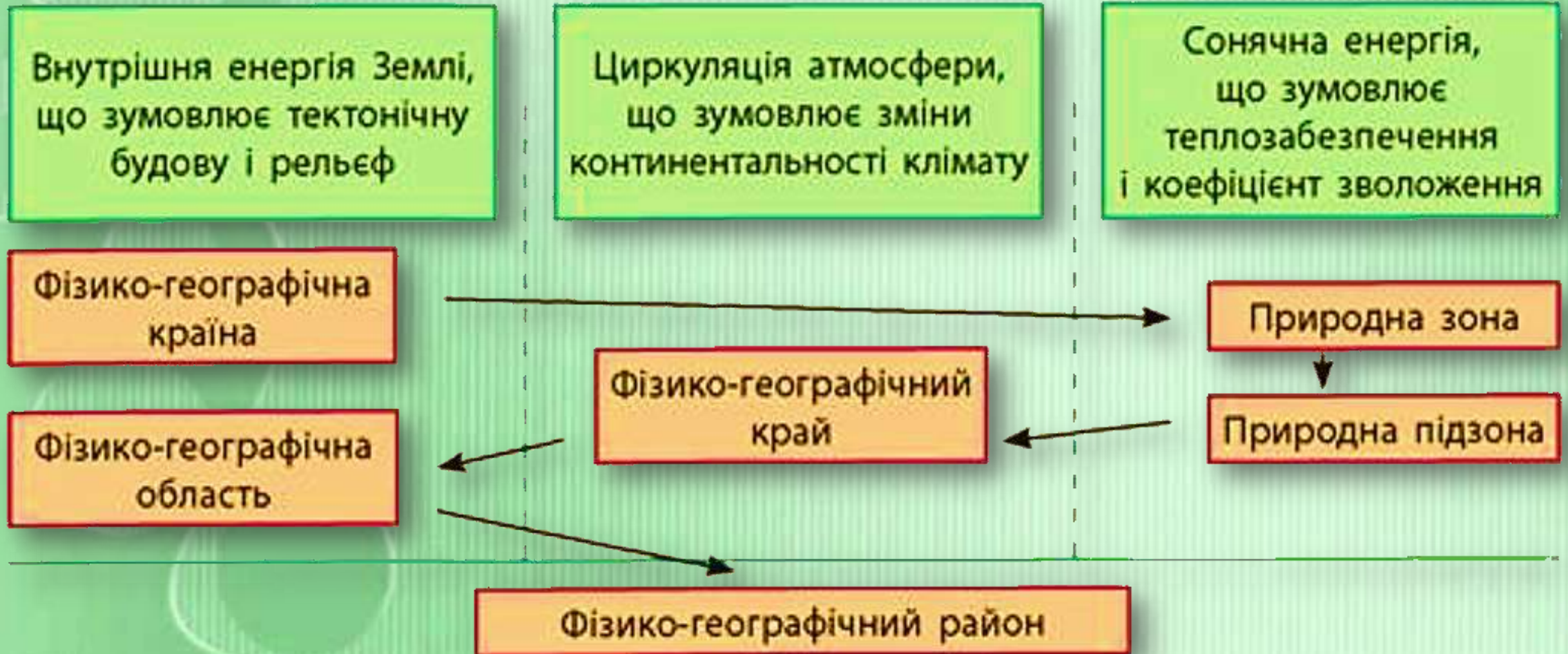
Чинники, що визначають різноманітність ландшафтів:

- зональний — клімат
- азональний — геолого-геоморфологічні умови території

Одиниці районування природних ландшафтів

Чинники, які враховують при виділенні одиниць фізико-географічного районування

Фізико-географічна країна

—це велика територія, що виділяється за розташуванням у межах великих форм рельєфу та належністю до потужних тектонічних структур

- У межах фізико-географічної країни **переважає один клас ландшафтів** (рівнинний або гірський)

- В Україні виділяються три країни:
 - Східноєвропейська рівнина
 - Українські Карпати
 - Кримські гори

Фізико-географічна (природна) зона

— це великі частини фізико-географічних поясів із подібними кліматичними умовами, однорідними ґрунтами, рослинним і тваринним світом

- основна частина території України розташована в межах помірного поясу**

- **тому виділяють такі природні зони:**
 - **лісова** (мішаних і
- **широколистяних лісів)**

➤ **лісова** (мішаних і

- широколистяних лісів)

➤ **лісостепова**

Фізико-географічна провінція (край)

— це частина природної зони (або підзони), що виділяється за особливостями геологічної будови та рельєфу й рівнем континентальності клімату (він залежить від положення території щодо океанів); у горах — за характером вертикальної поясності

Фізико-географічна область

— це складова частина провінції, яка відрізняється особливостями геологічної будови і рельєфу

Фізико-географічний район

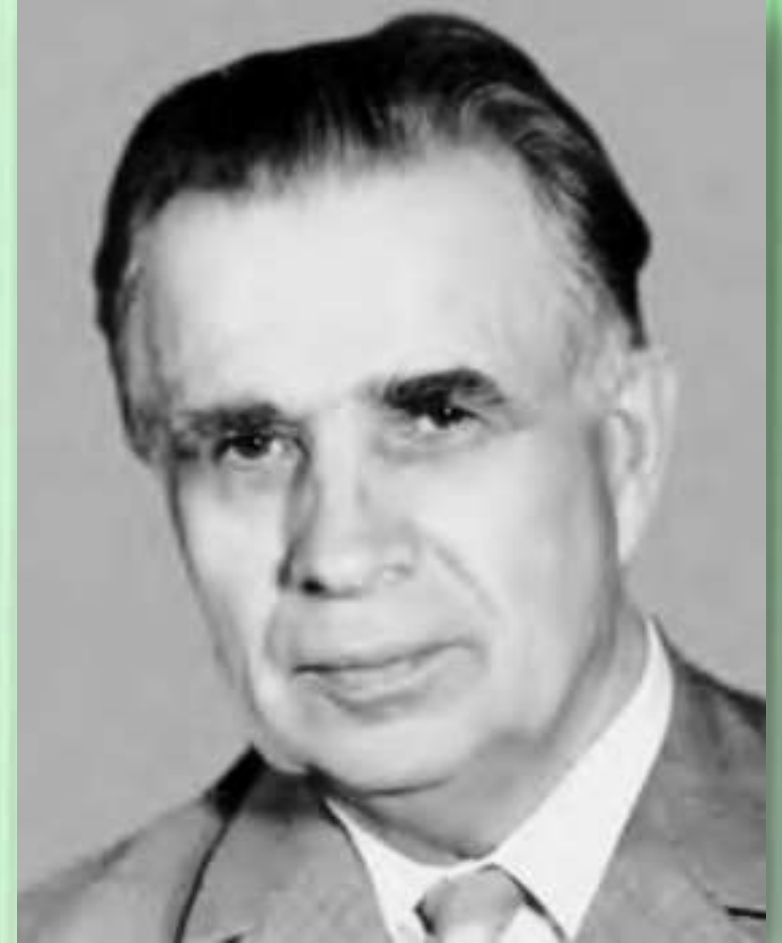
— це найменша одиниця районування, яка виділяється на основі переважання одного виду ландшафту в певній місцевості

- характеризується
 - однорідною геологічною будовою
 - переважанням одного типу рельєфу
 - подібним кліматом
 - однотипним поєднанням умов зволоження
 - ґрунтів
 - рослинних і тваринних комплексів

Каленик Іванович Геренчук (1904—1984 рр.)

- **заклав основи української ландшафтознавчої школи**
- **сформував уявлення про місцевість як найбільший із природних комплексів, з яких складається ландшафт**
- **склав карти ландшафтів Українських Карпат і західних областей України, написав підручник та кілька навчальних посібників**
- **у 1964 р. він уперше детально описав ландшафти західної частини України**

К. І. Геренчук — видатний український фізико-географ, ландшафтознавець і геоморфолог

Антропогенні ландшафти

— географічний ландшафт, що утворюється внаслідок **спрямованої діяльності людини** або опосередкованого (непрямого) її впливу на природний ландшафт

ЛАНДШАФТИ

ПРИРОДНІ

АНТРОПОГЕННІ

Антропогенні ландшафти

Сільськогосподарські

Лісогосподарські

Водогосподарські

Промислові

Сельбищні

Рекреаційні

Підсумуємо

- **Районування природних ландшафтів України передбачає поділ її території, що ґрунтується на виявленні системи підпорядкованих один одному природних ландшафтів, які характеризуються внутрішньою єдністю й неповторністю компонентів природи**
- **До одиниць районування природних ландшафтів України належать фізико-географічні країни, пояси, зони, підзони, провінції (краї), області, райони**
- **Провідним чинником, що визначає різноманітність ландшафтів, є клімат**
- **Розташування країн, зон, підзон, провінцій та областей (для окремих територій) можна визначити за картою фізико-географічного районування**
- **Одним із засновників вітчизняного ландшафтознавства був К. І. Геренчук**

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

**Опрацювати параграфи 35, 36,
конспект, вчити основні поняття,
в зошит наведіть приклади антропогенних
ландшафтів, які відносяться до різних груп (слайд 14)**